

Vojno poročilo št. 1192: PRED AUGUSTO POTOPLJENE ŠTIRI LADJE Dve petrolejski ladji uničeni Oklepnica in križarka zadeti 10 letal zbitih

Vrhovno poveljstvo. Vojno poročilo št. 1192: Neka naša letalska skupina je skupno z nemškimi bombniki napadla pristanišče Augusta; bombniki so zadeli štiri enote v skupni tonali 21.000 ton. Neka petrolejska 8000 tonska ladja, ki so jo dosegle bombe, je eksplodirala, neka druga iste toznosti pa je zgorela.

V zahodnem Sredozemlju so nemška letala prestregla nek sovražni ladjski sprevid in poškodovala eno oklepnico in eno križarko.

Močne skupine sovražnih letal so izvršile letalske napade na Orto v okolici Napolija in v pokrajini Salerno ter na Catanzaro in povzročile znatno škodo. Naši lovci so sestrelili 7 letal, dve pa nemški lovci. Eno letalo vrste Spitfire je strmoglavilo v plamenih, zadeto od protiletalskih baterij.

General AMBROSIO.

V letalskih bojih dne 27. in 29. t. m. se je odlikoval narednik Gorini Luigi iz Alse (Piacenza) tretje lovske jate, ki je sestrelil dve štirimotorni letali in eno dvomotorno lovsko letalo.

Žalovanje za pokojnim bolgarskim vladarjem

Bolgarski tisk o njegovem življenju in delu - Poročila o sožalju iz vseh evropskih prestolnic

Sofija, 31. avgusta. s. Truplo kralja Borisa je zdaj izpostavljeno v stolnici svetega Aleksandra Nevskega, kamor so ga v predpretekli noči prenesli v spremstvu dvorne straže. Velika množica ljudstva se je zbrala po cestah v bližini spomenika carju osvoboditelju.

Včeraj popoldne se je kr. italijanski poslanik, ki se ga spremljali vsi uradniki poslanstva, vojaški in letalski odposlanci ter kr. konzul, odpravil na dvor, kjer se je vpisal v žalno knjigo.

Sofija, 31. avgusta. s. Bolgarski tisk obširno piše o dogodkih v zvezi s smrtjo kralja Borisa. Vsi listi poudarjajo, da mora bolgarsko ljudstvo v tolikšni bolečini najti pogum in voljo, da ostane združeno in da pomaga vladi pri težkem delu v tako resnem trenutku za ves narod. Prinašajo popise raznih dogodkov iz življenja mrtvega vladarja ter posebej naglašajo, kako si je kralj Boris prizadeval za narodni napredek na vseh področjih in kako se je trudil, da bi izboljšal življenjske raz-

mere bolgarskega ljudstva. Zlasti poveljuje njegovo politično delo. Smrt kralja Borisa je narod hudo zadela, a mora biti hkrati opomin vsomu bolgarskemu ljudstvu. Kakor je bil ves narod združen s njim, tako se mora edinstvo bolgarskega naroda znova potrditi in se razvijati okrog osebe novega kralja, ki je svetlo znamenje upov in volje vseh Bolgarov.

Iz Rima:

Rim, 31. avgusta. s. Izredni komisar za rimski guvernatrat senator Notta je ob smrti bolgarskega kralja razposlal naslednje brzojavke:

»Nj. ekse. dvornemu ministru Nj. Vel. kralja in cesarja: Prosim Vas, da mi pošljete naj tolače vdanu sožalje rimskega mesta zaradi žalosti, ki jo je s smrtjo bolgarskega kralja Borisa zadela Sabaudsko hišo.«

»Častni dami Nj. Vel. bolgarske kraljice, Sofiji: Prosim Vas, da bi hoteli Nj. Vel. bolgarski kraljici tolačiti globoko sožalje v veliki žalosti vzvišene vladarice.«

»Sofijskemu županu: Prosim Vas, da bi hoteli sprejeti izraze toplega sožalja mesta Rima zaradi žalosti, ki je zadela Vaše mesto s smrtjo ljubljenega bolgarskega kralja.«

Iz Berlina:

Berlin, 31. avgusta. s. Ob smrti bolgarskega kralja Borisa je Hitler poslal kraljici vdovi naslednje brzojavke:

»Bolestna novica o smrti Nj. Vel. kralja Borisa me je globoko užalo. S kraljem Borisom izgublja Bolgarija vladarja, ki je vodil usodo svojega naroda s čudovitim pogumom in v modrim ter jasnim pogledom. Jaz izgubljam z njim zvestega prijatelja in zaveznika, ki se ga biva jaz in nemški narod vedno spominjala v visokem spoštovanju. Prosim Vaše Veličanstvo, naj sprejme moje občutno in iskreno sožalje vsega nemškega naroda in sočustvovanje s kraljevo hišo ter z bolgarskim narodom.«

Hitler je poslal sožalno brzojavko tudi bolgarskemu ministrskemu predsedniku Filovu.

Berlin, 31. avgusta. s. Hitler je po državnem ministru in načelniku kancelije pisarne dr. Meisnerju bolgarskemu opolnomočenemu ministru dr. Saragovu izrekel sožalje zaradi smrti kralja Borisa.

Državni podtajnik Steegracht se je v imenu nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa odpravil k bolgarskemu poslanstvu ter bolgarskemu poslaniku izrekel sožalje nemške vlade. Na nemški kanceliji, zunanjem ministrstvu in nemškem državnem zboru so razobesili zastavo na pol droga.

DRZNA DEJANJA LETALSKEGA NAREDNIKA GORINIJA

Rim, 31. avgusta. s. Med pogumnimi lovci, ki so v preteklih dneh bili hude in zmagovite letalske boje, o katerih je bilo govora v uradnem poročilu vrhovnega poveljstva, se je še prav posebno odlikoval letalski narednik-vojnič Luigi Gorini iz Piacenze. Ta mladi podčastnik, ki že štiri leta pripada 3. roju lovskih letal in se je z njim boril tudi že na vzhodnem bojišču, nad Rukavskim prelomom, v Grčiji, v Libiji, v Egiptu in v Tuniziji, izvedel številne zmage ter si zaslužil dve bronasti kolajni za hrabrost, je pred nedavnim v dveh letalskih spopadih nad Lazijem sestrelil tri ameriška letala, od katerih sta bila dva štirimotorna bombnika vrste »Boeing 17«, eno pa dvomotorni teži lovec »Lockheed 38«.

Imeli smo priliko zvedeti od hrabrega podčastnika samega nekaj podrobnosti iz njegovih zadnjih dveh bojev, ki jih je čisto preprosto opisal.

27. avgusta zjutraj, malo po enajsti uri smo bili dobili povelje, da odletimo in prestrežemo močne skupine štirimotornikov, ki so v spremstvu lovec prileteli na naše področje. Odleteli so takoj. Odletel sem z drugimi vredel do širine Nettuna in tam sem opazil prvo skupino sovražnikovih letal, ki so letela zelo visoko. Začel sem se dvigati tudi jaz, in ko sem dosegel višino 8.500 metrov, sem zagledal nad seboj drugo skupino,

Vesti 31. avgusta

50 angleških letal je v nedeljo z zamam poskušalo napasti japonske postojanke pri Akyabu. Nastala je lažja škoda in nekaj žrtev med prebivalstvom. Japonsko protiletalsko topništvo je zblo tri letala.

Angleški ministrski predsednik bo jutri iz Amerike govoril po radiu. Pooblaščen angleški govornik je izjavil, da Churchill ne bo podal nobene posebne izjave.

Na mednarodni veselejši v Smirni je prisel predsednik turške vlade Sa. radžoglu. V svojem govoru je rekel, da bo Smirna v bodočnosti zadobila še večji gospodarski pomen.

Švedski pravosodni minister Westmann je odstopil. Na njegovo mesto je prišel konzervativec dr. Bergelius. Razen tega je postal poslanec Rubstadt minister brez lista.

Neko ameriško letalo, ki se je udeležilo napada na japonsko bojnoročišče na Kurilih, je moralo prisilno pristati na Kamčatki, pa so Rusi posadko internirali. Tako poročajo Švicari iz Moskve.

Brazilsko potniško letalo, ki je vozilo med San Paolom in Riom de Janeiro, je treščilo na tla in pokopalo pod seboj 21 oseb. Med žrtvami je tudi sanpaolski nadškof mgr. Seca.

Japonska lovska letala so včeraj napadla skupino ameriških bombnikov, ki so poskusili z nastopom proti velikemu kitajskemu pristanišču Kantonu. Iz japonskega uradnega vira poročajo, da so zbili 4 ameriška letala.

Štiri pred dvema tednoma izgubili 109 bombnikov in lovec, torej eno tretjino pri napadu udeleženi letal, medtem ko so Nemci izgubili 301 lovec. V rosnici pa so imeli Nemci samo tri mrtve in šest ranjenih, in slednji so si rešili življenje s padali, kar tudi potrjuje angleška revija »Tribune«, po kateri taka divjaška taktika pretiravanja s svojo smešnostjo samo rahlija žrtve lastne države.

Iz Bukarešte:

Bukarešta, 31. avgusta. s. Zaradi smrti bolgarskega kralja Borisa bo romunski dvor žaloval šest dni.

Bukarešta, 31. avgusta. s. Včeraj zjutraj so imeli v bolgarski cerkvi v Bukarešti slovesno žalno opravilo za kralja Borisa. Nato so zapeli Te Deum za novega kralja Simeona, ki je zasedel prestol. Pri teh obredih so bili člani bolgarskega poslanstva v Bukarešti ter diplomatski zastopniki zaveznikih in prijateljskih držav, zastopniki romunske vlade in vsa bolgarska naselbina v Bukarešti. Romunski tisk je še včeraj prinašal obširne prikaze plemenite osebnosti pokojnega vladarja sosedne in zavezniške države.

Iz Budimpešte:

Budimpešta, 31. avgusta. s. B.ž. ko je zvedel o smrti kralja Borisa, je madžarski regent poslal brzojavko globoko sožalja italijanskemu vladarju Viktorju Emanuelu ter bolgarski kraljici Ivani.

Budimpešta, 31. avgusta. s. Vest o smrti bolgarskega kralja Borisa je madžarsko javno mnenje globoko zadela. Snovi so listi izšli v žalni opremi ter posvetili avdionike pokojnemu vladarju. »Madžarski narod«, piše Zester Lloyd, »deli globoko žalost z bolgarskim narodom, s katerim je Madžarska povezana v tesnem in priskrbenem prijateljstvu. Bolgarsko ljudstvo je izgubilo velikega vladarja in odličnega državnika, ki ga je vodil po poti narodne obnove. Madžari in Bolgari,« zaključuje list, »ki so se pobratili že v zgodovini ter v trpljenju zaradi vsiljene verske in trilateralne pogodbe, skupno objokujejo pokojnega velikega vladarja.«

Iz Stockholma:

Stockholm, 31. avgusta. s. Švedski kralj Gustav je v žalni brzojavki bolgarski kraljici izrazil sožalje zaradi smrti kralja Borisa. Prav tako je storil švedski ministrski predsednik, ki je poslal brzojavko sožalja predsedniku bolgarskega ministrskega sveta.

Vsi napadi so Sovjetom prinesli strašne izgube

Dvomesečna ruska ofenziva ni zlomila nemške obrambe - Uspešen napad na sovražno brodovje pri Augusti

Hitlerjev glavni štab, 31. avgusta. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

V hudih bitkah, ki skoraj brez prestatka trajajo na vzhodnem bojišču od 5. julija dalje, se Sovjetom kljub veliki številni premoci v moštvi in grožnji ni nikjer posrečilo, da bi nemško bojno črto prodrli ali zrahljali. Čeprav je sovražnik brez ozira na hude izgube posiljal v borbo vedno nove oddelke tja, kjer je upal doseči vdore, je bila vendar z gorčnim odporom in protinapadi brezprimerno se bojujoče pehote, ki so jo odlično podpirale druge vrste orožja, bojna črta povsod držana ali pa zopet zavzeta. Kjer so bili podvrženi izmikalni pokreti, se je to izvršilo v popolnem redu po uničenju vseh za sovražnika važnih naprav in vedno z namenom, da se skrajša bojna črta in s tem pridobije nove rezerve.

Tudi včeraj je prišlo posebno na južnem odseku vzhodnega bojišča do težkih obramb-

niških bojev. Popolnoma razdejani Taganrog je bil po načrtu izpraznjen.

V zadnjih dveh dneh so izgubili boljševiki 467 oklepnikov in 82 letal.

Ob vzhodni obali Sicilije so napadali nemški in italijanski letalski oddelki zbrano ladjevje v vodah pri Augusti. Uničili so dve petrolejski ladji s skupno 16.000 tonami in dve drugi ladji ter težko poškodovali z bombnimi zadetki štiri tovorne ladje.

Pri napadu daleč v zahodnem Sredozemlju so dosegla nemška bojna letala z bombami velikih mer bombne zadetke v polno na neki sovražni oklepnici in eni križarki.

Nekaj sovražnikovih vzemirjevalnih letal je metalo v pretekli noči posamič bombe na zahodno nemško ozemlje.

Na področju pri Sevsku se je v hudih bojih posebno odlikoval 12. grenadirski polk 31. pehotne divizije.

ški ogenj, zaletavale v nemške obrambne črte, ne da bi se jim posrečilo prodreti. Nemski pehote se je posrečilo ne samo vzdržati ta sunek, temveč se jim je posrečilo odtrgati sovražnikove strelce od oklepnih enot, katere so padle v krepilje težkim nemškim oboroženim enotam.

Da bi podali vsaj približno sliko te borbe, je zadosti, ako povemo, da so nemške sile v zadnjih dveh dneh uničile 476 sovjetskih oklepnih vozil, 289 pa jih je obkličalo negibnih pred obrambnimi postojankami pri Harkovu in Sijevsku. Ogromne oklepnike izgube so imeli Sovjeti tudi pri svojih napadih na severne prometne zveze in med Roslavljem in Moskvom. Samo na tej točki bojišča je ena sama skupina nemških oklepnikov v trdih bojih uničila 60 oklepnih vozil izmed 100 napadajočih.

Tudi vzdolž ceste Smolensk-Moskva so se predvčerajšnjim ponovili divji spopadi, ki so se po menjačiji se sreči nazadnje zaključili v nemško korist. Vse to temu se borba nadaljuje na tistih točkah, kjer se je nasprotniku posrečilo doseči nekaj plitvih vdorov.

Na drugih odsekih srednjega bojišča in na severnem krilu ni bilo nobenih spopadov, ki bi jih mogli šteti za bitko. Omenjajo le nastop nekakega nemškega protitankovskega oddelka, ki je uničil 8 nasprotnikovih baterij in razbil več sovjetskih oddelkov.

Berlin, 31. avg. s. Mednarodna poročevalska agencija javlja, da so se v zvezi s napadom hitrih nemških letal predvčerajšnjim zvečer na nasprotnikov pomorski oddelek južno d Almerije izvedle sledeče podrobnosti: V nasprotnikovem oddelku sta bili med drugim ena bojna ladja in ena križarka in vključ silevitemu protiletalskemu ognju se je nemškimi letalom posrečilo prileti nad ladje in jih večkrat zadeti. Bojno ladjo je zadela bomba težke mere, ki je povzročila močno eksplozijo. Tudi križarko sta zadeli dve bombi. Več nemških bomb je padlo v neposredno bližino križarke.

Razgovori med Rooseveltom in Churchillom se bodo nadaljevali v Washingtonu

Na novo bodo pretresali sklepe, ki so bili sprejeti v Kanadi

Bukarešta, 31. avgusta. s. List »Viatza« razpravlja v daljšem članku o splošnem vojnem položaju in piše, da se pojavljajo znaki, da bo teden, ki se je začel, potekel v znamenju vidnejših dogodkov v primeri z onimi preteklih tednov, in sicer tako na političnem kakor na vojaškem polju. Na političnem polju napovedujejo nov sestanek med Rooseveltom in Churchillom v Washingtonu in tudi Churchillov govor, na bojnem polju pa pričakujejo nov razvoj, ki bo prinesel neogibno razčiščenje.

Bern, 31. avgusta. s. Medtem ko brzojavke iz Londona, naslovljene na švicarske liste, se naprej govore o razočaranju britanske javnosti zavoljo molka, v katerega so zaviti sklepi v Quebecu, pa poročila iz Washingtona povedo, da bo Churchill v sredo ali četrtek prisel v Washington in bo imel nove razgovore z Rooseveltom. Medtem je prisel v London veleposlanik Majaki, ki bo imel razgovore z zunanjim ministrom Edenom glede organizacije sestanka treh, do katerega utegne po zadržljivih poučenih krogov priti v treh tednih v Londonu ali Moskvi.

Lizbona, 31. avgusta. s. Iz Washingtona javljajo, da se je včeraj zjutraj vrnil v Belo hišo predsednik Roosevelt in imel razgovor s kitajskim zunanjim ministrom Soongom. Popoldne je razpravljal z notranjim ministrom, zunanjim ministrom Hullom, načelnikom

glavnega štaba generalom Marshallom in poveljnikom letalskega generalom Arnoldom. Pričakujejo tudi Churchilla. Splošno prevladuje prepričanje, da so in bodo na vseh teh sestankih poglavitno govorili o političnem vodstvu vojne in o povojnih vprašanjih. Zdi se, da bodo pretresali v podrobnosti vse sklepe, ki so bili sprejeti v Quebecu.

Ostavka Artura Assanteja

Napoli, 31. avgusta. s. Comm. Arturo Assante je podal ostavko, ki jo je tajnik novinarskega sindikata sprejel.

Anglosaške laži glede letalskih izgub

Berlin, 31. avgusta. s. Letalski sodnik mednarodne poročevalske agencije pravi, da je naraščajoča resnost zaradi izgub angleških in ameriških letal pri njihovih strahovalnih napadih na evropsko civilno prebivalstvo angleškega letalskega ministra naglala k prav megljenim in zakrivanim izjavam. Tako je pri zadnjem napadu na Nürnberg, kjer so Angličje izgubili 62 večmotornih letal z več kot 500 mož posadke, priznal samo izgubo 33 bombnikov. Prav smešna pa je kasna ameriška trditve, da so pri napadu na dve mest v Južni Nem-

Varnost danske obale narekuje uvedbo obsednega stanja

Berlin, 31. avgusta. s. V zvezi z razglasitvijo obsednega stanja na Danskem so v pristojnih nemških krogih izjavili, da je varnost danske obale v tako važnem vojnem trenutku narekuje uvedbo takšnih ukrepov, da bi se ohranil mir in javni red pred rušilnim delom raznih izpodkopalcev. Večina danskega prebivalstva se vede mirno in spokojno, kar potrjujejo iz Kopenhagena prispele poročila. Po drugi strani pa vojni zakoni ne bodo dovoljevali nobene popustljivosti. Ker je nemška vojska prevzela varstvo nad Dansko, bo to svojo nalogo izvedla do konca, dokler ne bo vojna končana.

Odkrita prevratniška zarota na Norveškem

Berlin, 31. avgusta. s. Mednarodna poročevalska agencija javlja, da je bila na severni Norveški odkrita družba agentov, ki so vadrževali zvezo s sovražnikom. Ti Norvežanov je bilo obojnih na smrt, več drugih pa na ječo. Pramočenje obojencev je bilo zaplenjeno.

Pred novo devetdnevno

13. sept. bodo po vseh cerkvah sv. maše za tiste, ki so padli kot žrtve nekrščanskega in brezbožnega mišljenja

Organizirani brezbožni komunizem trdi, da je treba v človeški družbi napraviti red in pravico. Zato oznanja sovražstvo, ki naj razbije stanove, pokliče in narode. In ker je pri tem v napotje vera, hoče zatreti tudi vero. Spretno hujša en stan proti drugemu, podira zaupanje v oblast, postavlja namesto pravičnosti za vzor krivičnost in namesto ljubezni sovražstvo. Tako pripravljajo brezbožni komunizem človeško družbo za nasilen in krvav prevrat, iz katerega more slediti samo nepopisno gorje.

Sveti oče Pij XI. nam pravi v okrožnici zoper brezbožni komunizem samo še eno: Prepričani smo, da zoper zlo, ki dandanes glasi človeštvo, ni druge pomoči, kakor ta, da se vsi z molitvijo in pokoro skupno bojimo proti skupnemu sovražniku.

Tudi slovenski komunisti so se organizirali. Dali so svojim organizacijam različna lepa imena, svoje namene pa odeli v plašč na videz idealnih načrtov. V ozadju vseh teh načrtov je pa komunizem, ki pripravlja načrti pokolj vseh tistih Slovencev in Slovenk, ki se s svojim delom ali življenjem trudijo za udržiteljnost Kristusovega med nami. Komunisti imajo v načrtu, da bi ob kakršnem koli prevratu pobili, poklali ali postrelili kakih 20.000 Ljubljancev in kakih 20.000 Slovencev izven Ljubljane.

Kako se hočemo braniti? Na to vprašanje nam odgovarja Kristusova zapoved: »Delajte dobro tem, ki vas sovražijo, in molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo.«

Zato se bodo začele s prvim petkom 3. septembra po vsej škofiji devetdnevne, ki bodo trajale do 11. septembra.

Molitveni nameni za vsaki dan devetdnevne so:

O iznajdbi za napovedovanje vremena

Vremenarji so napovedovali nastop lahkega sedaj lahko rečemo, da smo s prvim vročim korakom v hladni jeseni. Nocojšnji dež je bil bil koristen vrtnarjem in tudi poljedelcem, izredno pa dobrodošel repi. Očak Krim je popolnoma zagrnjen v deževne oblake.

Ljubljana

Koledar

Torek, 31. velikega arpana: Rajmund Nonat, spoznavalec; Pavlin Tierski, škof.

Obvestila

Opozorilo kmetovalcem

Posesniki, ki mlatio žito s strojem, zlasti pa oni, ki imajo mlaticino na pogon z bencinom ali nafto, kakor tudi oni, ki mlatio žito s strojem drugim kmetovalcem, se opozarjajo, da se točno ravnanje po navodilih uredb o predpisih za mlatice kmetijske letine 1943 z dne 20. julija t. l. (Sl. list št. 58 z dne 21. julija 1943). Kdor mlatio žito s strojem, mora imeti vpisnik (knjižico oz. poljo), ki ga mora pred uporabo potrditi občinski inšpektor javni urad. V vpisniku, ki mora imeti obkrožene strani, se mora navesti:

1. ime kmetovalca, čigar last je omlačena žito;
 2. vrsta žita (pšenica, ječmen, oves, rž, sorčica, proso, ajda);
 3. ime občine in selišča, odkoder je pridelek;
 4. množina omlačenega žita, dan in ura začetka in konca mlatice vsake množine.
- Razen tega je treba navesti množino žita, preletenja in porabljenega bencina oz. nafte in maziva. Vpisnik se vodi v dvojniki in mora biti pisan s črnilom.

Kdor prosi za nakazilo tekočega goriva, kuriva ali maziva, mora predložiti ravnateljstvu kmetijske in živilorjske službe Visoke komisariata en izvod vpisnika z vsemi zgoraj navedenimi podatki.

Razdeljevanje krompirja

Prehranjevalni zavod sporoča konzumentom, da bodo na podlagi odredbe 804. septembarske navadne živilske nakaznice lahko dvignili pri trgovcih: Gregore, Marinko, Niklsbacher, Zadruga trgovcev, Zeleničarska zadruga, Jelačin, Bahovec kg 1 (en) krompirja na osebo, in sicer od 1. pa do 3. t. m.

Prehranjevalni zavod sporoča, da je cena akuti v nadrobni prodaji določena na 120.20 za kg.

Tatovi električnega gradiva, kakor konfaktov, stavev, žarnic, varovalk, posebno pa oklopnih varovalk so se pojavili zlasti po cerkvah in tudi po zasebnih hišah. Mestna elektrarna spet opozarja prebivalstvo, naj vsakega, ki bi se izdal za mestnega uslužbenca, takoj legitimira. Pri tem naj pa stranke ne bodo zadovoljne samo z osebno izkaznico, temveč mora vsak pokazati tudi mestno službeno izkaznico, ki dokazuje, da je oseba res uslužbenec v mestni elektrarni in upravičena popravljati ali odstranjevati električne naprave. Ponavljamo, naj stranke z vsjo odločnostjo od vsakega zahtevajo mestno službeno izkaznico ter človeka brez izkaznice brez usmiljenja takoj izroče policiji.

Zadnji čas je, da se naročite na »Svet«. Čez nekaj dni bo izšla prva knjiga »Denar«, ki bo prav gotovo za vsakogar. Naročite se na »Svet« — mesečni prispevek le 20 lir.

Prof. Osto Šest, višji režiser našega gledališča, je imel še malokatero šolsko leto, odkar deluje na šoli Glasbene Matice, tako vestno in nardarjeno gojence kakor v minulemu šolskem letu, ki so nadaljevali pouke tudi v počitniškem tečaju ter se s izredno resnostjo pripravljali za svoj javen nastop, ki bo v četrtek, 2. septembra, ob 7 urah v frančiškanski dvorani. Na nastop oddelka za deklamacijo opozarjamo vse, ki se zanimajo za naš gledališki nastop. Spored in vstopnice so na razpolago v knjižarni Glasbene Matice.

1. dan: Za vse sovražnike, ki nameravajo moriti in uničiti vero in Cerkev;
2. dan: Za vse tiste, ki netižno razredno, narodno in versko sovražstvo;
3. dan: Za vse tiste, ki pripravljajo naš pokolj;
4. dan: Za vse tiste, ki pri pripravi za naš pokolj sodelujejo;
5. dan: Za vse tiste, ki k pripravam prevrata in krvoprelitja molčijo, z njim soglašajo ali se ga veselijo in ga želijo;
6. dan: Za vse tiste, ki pokolje hvallijo, odpravljajo in zagovarjajo, vršijo zanje obveščevalno službo ali vanje nagovarjajo;
7. dan: Za vse tiste, ki prevrat in pokolje pripravljajo s tem, da razdeljujejo letake, časopise in brošure, da za zločince in zločinke zbirajo ali dajejo denar, pa tudi za vse tiste, ki zločince prikrivajo ali kar koli drugega pomagajo pri izvedbi zločinov;
8. dan: Za spreobrnitve vseh tistih, ki zaradi tujih zmotnih nazorov, zaradi življenjskega napuha in pohlepa po premoženju, oblasti in časti načrtno zamlajajo prevrat in krvoprelitje ter za dosego svojih zločinskih načrtov množico lahkovernih in nepoučenih z goljufivimi upi zapeljujejo in z brezvestnimi ukazi vodijo;
9. dan: Zadoščevanje za vse naše narodno in verske zločine.

V ponedeljek, dne 13. septembra, bodo po vseh cerkvah ljubljanske škofije črne sv. maše za duše tistih, ki so padli kot žrtve brezbožnega in nekrščanskega življenja.

Vse Slovence vabimo, da se teh pobožnosti udeležijo v polnem številu. Molimo za spreobrnitev naših rojakov, da bi po Njem, od katerega prihaja vsak dober dar, spregledali in se vrnili v naročje Cerkev in svojih!

kar je znamenje, da je pričakovati še več edžja.

Veliko je zanimanje za vremenske napovedi. Na podlagi vremenskomatemičnih računov napravljene napovedi vsebujejo veliko gotovost, da se napoved uresniči in da je treba umnemu gospodarju z njo računati ter primerno urediti vse gospodarske delo.

Vremenski preroki so vedno živeli, odkar obstoja človeška kultura. V naših krajih se je n. pr. pred dobrimi 90 leti pojavil vremenski strokovnjak Janez Čep, ki je zatrijeval, da lahko s svojo iznajdbo napove vreme za 6 mesecev. Trdil je, da zna s to svojo iznajdbo vreme po oblakih za 6 mesecev naprej prerokovati. Janez Čep je svojo iznajdbo »vreme po oblakih prerokovati« poslalo celo c. k. učenostni akademiji na Dunaju. Tako so takrat v Ljubljani imenovali dunajsko akademijo znanosti. Janez Čep pa je dobil z Dunaja kratek odgovor: »Po posvetovanju z odkritoserbnimi in izvednimi močmi akademije ni per volji te reči dalje pretrgovati.« In iznajdba Janeza Čepa je ropala med storočarje v pozabilnost. Ljubljanci pa so na nesrečo Janeza Čepa zbijali šale in modrovali, da le sen sam vetrček vselej napovedovanje vremena podere.

S Spod. Stajerskega

Novi grobovi. V Mariboru sta umrli 85-letni posestnik Karel König in 61letni gostilničar, lesni trgovec in voelposestnik Josip Zgajner z Mute, star 52 let; prepleljan je bil v domači kraj. V Dobrovcih je umrla 80letna gospa Uršula Avguštinova, ki je zapustila moža, otroke, vnuko in pravnuko. Pri Viazmi je padel podčastnik Kurt Zmork iz Marenberga.

Iz Rožne doline pri Celju je skupinska voditeljica Herta Patatova povedla 12 deklet na tridnevno bivanje v Celovcu in ob Vrbskem jezeru. To je bila dekletom nagrada za posebno pridno delo.

Nesreče. 61letni ključavničarjev sin Karel Jevšek iz Leskovec si je pri igri odsekal prstanec na desnici, 27letni kovinar Viljem Haberl v Storah pa si je nevarno poškodoval desno oko, ker ni nosil zaščitnih očal in ga je zadel drobec železa, 12letni Stanko Breznik iz okolice Sent Lehartar si je pri igri nevarno poškodoval levico.

Po tem me je doletela sreča, da sem s to lepotico lahko enkrat plesal na veliki družabni prireditvi, ki je bila na večer po paradi na admiralski ladij vrhovnega poveljnika francoskega brodogoja. Samo enkrat, žal...

Tista dama, ki je leta 1909 obiskala v caricinem spremstvu Francijo in ki mi je — vsaj za tisti večer — prevzela srce, je bila prav ta, pred katero sem stal nocoj.

Kraj, kjer sva se dobila, ni bil ravno pripraven, da bi bil mogel človeka spominjati na sijajno preteklost ta nekdanje ruske dvorne gospodične. Sela sva se namreč na megleni in na videz precej sumljivi zakotni cesti v tistem gustavberskem gnezdu. Tedaj ko sva se spoznala, se pač nobenemu izmed naju ni sanjalo, da se bova prihodnjic videla v takem okolju!

Zenska, o kateri govorim, je bila grofica Mary Beitner. Človeku, ki je imel posla z obveščevalno službo, to ime ni moglo biti neznano, tudi če te dame ni nikoli srečal. O njej je bilo pogosto govora v najzapravljivejših listinah po pisarnih evropskih vlad.

Mary Beitnerjeva je bila nad vse zanimiva zenska, kakršne človek ne sreča vsak dan ali na vsak korak. Njena preteklost je bila zelo zanimiva, saj je dolga leta pridno in vneto delala v zasebni policijski ruskega carja. To delo ji je prineslo naslov carjeve zaupnice, kar dovolj zgovorno priča o važni vlogi, ki jo je igrala. Če so mi torej pripravili sestanek z njo, je to bilo jasno znamenje, da je še vedno zelo pomembna osebnost, ki

Botra vila

49. Botra vila se je znova sklonila, pobrala trdo povito struško ter si svojega botriča nežno pritisnila na srce.

»Kaj je bilo?« je mlada mati komaj izdala iz sebe.

»Moj botrič je v spanju izbljuval nekaj usirjenega mleka; iz odprtih ust pa je mleko dišalo... In zavrabilo je mlado kačo, da se je prepotegnila na sinčkov vrat ter mu posrežala z ličec in usten sirasto mleko. Otrokova usteca pa so bila rahlo odprta... Mleko iz žlečaka je dišalo še bolj... Se malo in kača bi mu bila skozi usta zlezla v želodec; takrat pa bi ga bila prav gotovo zadušila!«

50. Svojega botriča je botra vila nežno poljubila, nato ga pa izročila mladi materi: »Drugič pa ob sinčku nastavi skledico mleka. da mlekaželjne kače ne bodo sišle v njegova usteca!«

»Bom, bom, dobra botra!« je obljubljala mlada mati ter stiskala svoje dote.

»Ker ga škopnik ni mogel zadušiti, je divji lovec poslal nanj mlado, kačo... Tudi to bi moralo biti njegovo maševanje! — Zato pa ga vedno prekrizaj, kadar otroška povijeli Prekrizaj ga znova vselej, kadar ga položijo spat; potem divji lovec ne bo imel čezenj močil!« je svetovala botra vila.

»Bom storila tako, bom!« ji je hvaležno zatrejvala mati.

Z Gorenjskega

Poročili so se v Kranju: Albin Svetel in Ljudmila Letnarjeva; Jožef Pipan in Lejka Darmastija; Jakob Bebernak in Angela Barletova ter Lovro Likozar in Ana Rozmanova. Doma so iz okoliških krajev. — Na Jezerski cesti v Kranju je umrl Šimen Nant.

V Stari Loki se je poročil stavbni risar Franc Hojkar z Bernikovo hčerko iz škofoje. — Posestniku Florjancu na Pungratu je pogorel petnajstletni kozolec in je škoda precejšnja, ker je bil kozolec poln rži in pšenice. — Kmetja Franca Stanovnika je konj udaril v obraz in se nevarno poškodovanega prepeljal na Golnik.

Skrivnosti z nevidnega bojišča

Vohunski spomini iz prve svetovne vojne

52

jo zelo ceni in ji do kraja zaupa tudi naša obveščevalna služba.

Ko sva se pozdravila ter po predstavljanju ugotovila, da se prav za prav že dolgo poznavame, me je povabila, naj grem z njo. Stori sem to brez besedi in brez sprejemanja.

Nisva hodila daleč, prav za prav samo nekaj korakov, tako da sva dobro prišla čez cesto. Tam sva se ustavila pred nizkim, zamazanim, mračnim poslopjem.

Grofica je položila prst na usta ter se oprežno ozrla na vse strani. Ko se je prepričala, da ni na cesti žive duše ter da naju nihče ne opazuje in ne more videti, je odprla torbico ter potegnila iz nje ključ. Še preden sem se jaz razgledal, kje so vrata, jih je ona že odprla. Iz tega sem sklepal, da je morala ta kraj in hišo dobro poznati.

Potegnila me je za sabo in vrata spet zaprla. Šele potem je obrnila stikalo ter prižgala luč.

Ozrl sem se okoli sebe, da bi videl, kje prav za prav sem. Zagledal sem zelo prazen in prašno vežo, tako pusto, da se mi je zdela dolgočasna celo zdaj, ko na take reči nisem utegnil misliti.

Grofica se ni nič ustavila, temveč je molče krenila po stopnicah v prvo nadstropje. Šel sem za njo. Na hodniku v prvem nadstropju je spet odklenila nova vrata in z naša sva se v zelo borni in pomajnkljivo opravljeni sobi, urejeni na pol za pisarno, na pol za prebivanje.

Mary Beitnerjeva si je tam snela kožuh ter ga vrgla čez naslonjalo bližnjega stola. Malce se je vzpela, kakor da se

Kremelj razkriva svoje vojne cilje

Končno le jasna beseda: Proč z malimi državami, ker bi služile le velesilam

Tudi v nasprotnem taboru ne manjka presenečenj, a katerimi zavezniški drug drugega spravljajo v strah, in večini ti takšna presenečenja alede tako naglo, da je tisto, kar danes še vse zanima, jutri že zastarelo.

Odpoklic Litvinova in njegova nadomestitev z Andrejem Gronikovicem ter vse razprave in domneve, ki so jih v zvezi s tem podali zavezniški in nevtraleci, so že eden takšnih primerov. Drugi dokaz temu pa je lahko članek, ki ga je bil te dni poslati stockholmski dopisnik svojemu listu »Baster Nachrichten« in v katerem govori o ruskih vojnih ciljih. Tokrat se je prvič zgodilo, da Kremelj razpravlja z Angloskimi o tem vprašanju, in čeprav njegovo razpravljanje ni uradnega značaja, vendar velja poudariti nekatere glavne točke.

Razgovori z zavezniki

Vprašanje skladnosti naziranj o vojnih ciljih Rusije z vojnimi cilji zahodnih držav — pripominja omenjeni dopisnik — bo po quebeškem sestanku brez dvoma eden glavnih predmetov razprav v zavezniškem taboru. Sovjetski tisk, ki je doslej trdovratno molčal ter prepuščal poljskemu in nemškemu »Osvobodilnemu odboru«, naj sama sestavita svoje propagandne programe, smatra zdaj za potrebno, da o tem začne razpravljati z zahodnimi zavezniki. Znani publicist Malinin se zdaj v delavskem glasilu »Trud« v dolgem in izčrpnem članku uradno bavi z doseženimi uspehi pri angloško-ameriških razgovorih. Najprej jih na kratko povzema, nato pa — zdaj prvič — podaja tudi rusko stališče.

Prezgodnje razpravljanje o vprašanih povojnih Evrope bi po Malininu lahko samo škodovalo skupnemu nastopu za uklonitev sovražnika. V Združenih državah je del razprav imel zgolj namen, pokazati, da zavezniški hočejo tudi v bodoče vztrajati pri svojem imperializmu. Sovjeti pa pri boljševizaciji srednje Evrope in da je totalitarna rešitev nemogoča, zaradi česar stremijo po naglem miru po že preživeli zamisli politike osamljenosti. To pomeni, da češnja, ki se ne udeležijo vojne, lahko toliko bolj zbere svoje sile za rešitev problemov v mirnem času. Toda kakršna koli rešitev je mogoča samo, če se zanjo strnejo sile vse skupnosti.

Tri struje

Malinin samo mimogrede omenja italijansko vprašanje, a se toliko bolj obširno bavi z nemškim. Razlikuje trije različni zamisli, ki jih imajo zahodne sile pripravljene za poraženo Nemčijo. Prvo zastopa Vansittart s svojo skupino, ki bi rada podjarmila Nemčijo za stoletja in torej za menjuje nemški narod z narodnim socializmom. Zmernaša je druga skupina, ki želi, da bi se Nemcem vzela pravica samoodločbe samo za nekaj časa, dokler se namreč ljudstvo ne bi tudi duševno znebrilo vpliva nacističnih pojmov.

Tretja struja, ki se je izoblikovala v zahodnih deželah pod vplivom nemških izseljencev, pa bi se zadovoljila s padcem nacizma. To strujo člankar močno napada, sam pa se odločno oddaljuje od nje, ki gre za tem, da bi se Nemčija razkosala. Značilno pa je, da se pisec prav tako upira željam Poljske, ki bi si hotela priključiti dele nemškega ozemlja, hkrati pa tudi kljubuje predlogu Češke, da bi se namreč morale nemške sušetske manjšine spraviti iz Češkoslovaške.

Zdravila, slabša od boleznij

Glede drugih točk članka pa je omembe vredno stališče majhnih držav, kakor ga obravnava gotovi nauki neuradnih angloskih krogov. Tako člankar ne sprejme varstva majhnih držav po neki mednarodni organizaciji, v kateri bi prevladovala velesile, niti se ne strinja z zamisljo pokrajinske zveze srednjih ali malih držav. Taka zdravila, poudarja pisec, bi bila slabša od boleznij same, ki bi jo bilo treba zdraviti, saj bi posemzne velesile izkoriščale majhne države. Izseljenim vladam

in narodnim odborom v Londonu očita, da zapletajo probleme po vojni in da niso drugače kakor zbor hujšakov, stremuov, ki hočejo do prestola, in starih kompromitiranih politikov, ki bi jih washingtonska vlada in londonski urad za zunanje zadeve ne smela trpeti.

Sovjetska zveza kot najsilnejša država evropske celine bo hotela imeti odločilen glas pri urejanju Evrope po vojni. Za obnovo svojih poteptanih ozemelj in svojega polomljenega gospodarstva bo Rusiji potreben trden mir. Zato je priprljena, da se bo čimprej bavila s tehtnim preučevanjem vseh problemov.

Skratka, — končuje dopisnik svoja izvajanja — ta uvod se dobro prilaga nemškemu nacionalnemu čutu, hkrati pa je tudi v skladu z ohranitvijo nemške države kot enega najvažnejših čilnicov v evropski politiki po vojni. Za to imamo dokaz tudi v »Nemškem osvoboditvenem odboru«, ki so ga nedavno ustanovili v Moskvi s privoljenjem Kremļa. S tem se skladajo tudi nacionalne misli v propagandi za zasedene dežele. Vse pripombe glede ravnanja z majhnimi državami zadevajo brez dvoma predvsem jugovzhodno in severno Evropo. (»Le Ultime Notizie«)

Sovjetske spletke proti Angležem v Parizu

Erzerum, 28. avgusta. s. Iz Perzije prihajajo poročila o hudih nesoglasjih, ki so nastala med poveljstvom sovjetskih in angloskih zasedbenih čet; nesoglasjih, ki jih je treba pripisovati spletkam Sovjetske zveze, ki bi rada razširila svoje vplivnostno področje. Pri Erzerumu je prišlo do krvavega spopada med sovjetskimi in britanskimi oddelki. Pri tem je bilo na obeh straneh skupno 400 vojakov ubitih ali ranjenih. Red je naredilo ameriško orožništvo. Na drugi strani pa je Perzija še vedno prizorila uporov in sabotažnih dejanj. Poročajo, da se je tedaj, ko je vlak, ki je peljal ameriške vojne potrebščine v Rusijo, ravno vsoil čez most pri Barugiku, nastala pod tem mostom eksplozija, zaradi česar se je ves vlak razbil. Kaže, da je napad treba pripisovati Kurdom, ki so bili vedno nezadovoljni s tujo oblastjo nad Perzijo.

Jože Mahnič:

SLAP

Sonce je pilo valovito mlečno belo mogo, ki jo je bila nad jezerom skala hladna noč. Vrbe in bilke, vse umite in čiste od jutranje rose, so se lesketale v njegovih mladih, mehko božajočih žarkih. V zelenem bukovju so razigrano ščebetali ptici, sinice in kosi. Nad vencem gora, ki so obrobila jezero, se je božilo jasno poletno nebo.

Pražnje opravljene je Tine Hodnik tisto jutro stopal po cesti ob jezeru. Bil je truden, kakor omočen in skoraj neobčutljiv za vse svežo lepoto, ki ga je od vseh strani oblivala. Včasih ga je obšla edina tolažba zavest, da bo s tem dnem vsaj konec njegove negotovitosti; to nemirno kopnenje ga je tako strašno poizilo in razjedlo, da ne bi mogel več dolgo vzdržati.

Dospel je že nekajkrat do Sv. Duha in se spet vračal.

»Ne bo je, ne bo!« se je bolešno izvil iz njega.

Le še motno se je zavedal, kako mu neka tajna sila vedno bolj razpihava uničujoče žgoči plamen njegovega srca in zapleta njegov trudni korak. Omahnil je vstran, se sesedel v travnat breg nad potjo, težko in razbeljeno čelo mu je klonilo. Veke so se mu neopazno stopile v spokojen sen.

Blagodejno je občutil, kako so se mu v spanju razvezovala kite njegovih trudnih udov in kako je njegova duša, prej ujeta v kletko tesnobe, sproščeno razširila svoje peruti in se dvignila v svobodno in sijajno višnje sanj.

Nenadoma se mu je zadelo, da se je nekaj prav naravno dotaknilo njegovega čela in se slepeče silno zablašalo skozi njegove zaprte veke. Zdrnil se je. Odprl je oči in naglo dvignil tilnik, da bi s pogledom še ujel metulja — cekinčaka, ki ga je bil sredi počitka zmotil.

Vzpel se je na komolec. Oči so se mu široko razplele. Bil je kakor ubog pastirček, ki mu je bilo dano doživeti čudež, sijalen in razkošen...

Pred njim je stala ona, v temnomodrem, nagubanem in zvonzanem krilu in rahlo rožnati, skoraj prosojni bluzi z vtakanimi drobnimi cvetkami, vse preprosta in praznična, sveža in nasmejana...

V nemem občudovanju se je zazrl vanjo, kakor da ne verjame lastnim očem. Nato se je zavedel, se oprl na roko, ki se mu nemočno drhtela, in se dvignil. V tistem trenutku ni vedel, kako naj bi jo nagovoril. V njegovi duši so prekipela čustva nepričakovane, rajsko sreče. Bil je zmeden in omamljen.

Zadelo se mu je, da bi tisto najgloblje in najtoplejšo vsebino svojega srca moral najbolj točno izraziti z besedami: »Sem amatrski vaš prihod za znamenje, da sprejemate moje ljubezen in mi jo hočete vrniti! Lilijana, tako zelo sem vam hvaležen za to veliko milost!« Nato bi segel po njeni ročici, jo kakor monštranco spošljivo poljubil in jo dolgo, dolgo držal v svoji. Toda bal se je, da ona v njegovi besedi in kretnji ne bi našla vse tiste iskrenosti, kakor jo je občutil v svoji duši, in bi se ji morda celo zdela, da pretirava in da je teatralčen. Zato ji je dejal samo:

»Dobro jutro, gospodična! Predvsem vas moram vprašati, če vas vodi pot tudi mimo slučajno ali pa ste prišli prav zaradi mene, kakor sem vam predlagal v pismu.«

(Dalje)

(Dalje)